

Узагальнення щодо практики врахування гендерних аспектів у діяльності ДСА України в 2020 році

Застосування гендерних аспектів у діяльності ДСА України будується на основі міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Україною, а регулюється національними нормативно-правовими актами щодо рівноправності між жінками і чоловіками. Гендерний вимір стає складовою всіх стратегічно важливих напрямків державної політики. Гендерна рівність більше не розглядається як "окреме" питання і стає предметом розгляду в усіх державних програмах і стратегічних напрямках розвитку суспільства. Включення гендерного фактору до різних напрямків діяльності ДСА України сприяє врахуванню інтересів обох статей як повноправних учасників.

Основною підставою для впровадження гендерного підходу в діяльність ДСА України є той фактор, що ніхто не може бути дискримінований за ознакою своєї статі.

Враховуючи рекомендації за результатами гендерного аудиту ДСА України, проведеного в 2019 році українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи, протягом 2020 року гендерні аспекти враховувались в різних напрямках діяльності ДСА України.

Наказом ДСА України від 12 жовтня 2020 року № 456 встановлено щорічну підготовку узагальнення щодо практики врахування гендерних аспектів у діяльності ДСА України та оприлюднення його в окремій підрубриці "Питання гендерної рівності" на веб-сайті ДСА України офіційного веб-порталу "Судова влада України".

Досягнення гендерно збалансованої участі у прийнятті управлінських рішень

Станом на 01.01.2021 працюють два заступники Голови ДСА України (посади державної служби категорії "А"): одна жінка та один чоловік.

На посадах начальників територіальних управлінь ДСА України працюють 22% (5) жінок та 78% (18) чоловіків. На посадах заступників начальників територіальних управлінь ДСА України працюють 54% (13) жінок та 46% (11) чоловіків.

Великий дисбаланс в кількості керівників структурних підрозділів та їх заступників в центральному апараті та територіальних управліннях:

в ДСА України 73% (27) жінок та 27% (10) чоловіків, з різницею в 46%;

в територіальних управліннях 81% (83) жінок та 19% (19) чоловіки, з різницею в 62%.

Сфера державної служби

Під час здійснення своїх посадових обов'язків керівники самостійних підрозділів ДСА України:

дотримуються принципів гендерної рівності та обґрунтованості під час визначення посадових обов'язків, розподілі навантажень чи доручень між працівниками, оцінювання результатів їхньої діяльності;

забезпечують однакове ставлення, рівні можливості для жінок і чоловіків на робочому місці шляхом контролю за використанням гендерно чутливої мови працівниками;

забезпечують комфортне робоче середовище працівникам, вільне від сексуальних домагань та насильства за ознакою статі.

Під час складення програм наставництва, стажування та підвищення кваліфікації в ДСА України управлінням з питань персоналу враховується принцип гендерної рівності та недискримінації.

Теми з питань гендерної рівності включаються до піврічних орієнтовних планів навчання працівників ДСА України.

Посадові особи, відповідальні за впровадження гендерного підходу в діяльність ДСА України та територіальних управлінь ДСА України протягом 2020 року підвищували кваліфікації з основ гендерної рівності шляхом участі в спеціальних короткострокових програмах та самоосвіти.

Юридичне управління здійснює гендерно-правову експертизу локальних нормативних актів та документів ДСА України.

Діяльність у складі Міжвідомчої робочої групи з питань гармонізації національних показників гендерної рівності до міжнародних стандартів

Представниці ДСА України входять до складу Міжвідомчої робочої групи з питань гармонізації національних показників гендерної рівності до міжнародних стандартів, яку створено Державною службою статистики України.

Діяльність у складі Координаційної ради з питань недискримінації та гендерної рівності

Представниці ДСА України входять до складу Координаційної ради з питань недискримінації та гендерної рівності, яку створену наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 07.08.2018 № 400/02-18 (зі змінами та доповненнями).

Підвищення поінформованості в базових гендерних питаннях

ДСА України в 2020 році брала участь в стратегічних сесіях з питань розробки плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності, що проводились Міністерством культури та інформаційної політики України за підтримки проекту SURGe "Супровід урядових реформ в Україні".

Важливим завданням є інформаційне забезпечення ходу реалізації заходів у сфері здійснення гендерної рівності, зокрема висвітлення питань гендерної рівності на веб-порталі "Судова влада України" та веб-сайті ДСА України В окремій підрубриці "Питання гендерної рівності" на веб-сайті ДСА України розміщуються та оновлюються: дослідження, рейтинги, статистика з питань гендерної рівності; інформація про законодавчі та інституційні (державні програми, стратегії) механізми забезпечення

гендерної рівності; інформація про інтегрування гендерного підходу в ДСА України; історії успіху жінок, що працюють у ДСА України, територіальних управліннях ДСА України, апаратах судів; інформація про участь чоловіків у просуванні ідей гендерної рівності; інформація про міжнародний досвід врахування гендерного підходу в судочинстві.

Гендерно–орієнтоване бюджетування

Як головний розпорядник бюджетних коштів щодо фінансового забезпечення всіх судів України (крім Вищого антикорупційного суду, Вищого суду з питань інтелектуальної власності та Верховного Суду), ДСА України впроваджує в свою діяльність гендерно–орієнтоване бюджетування, що є ефективним інструментом досягнення гендерної рівності, який сприяє підвищенню ефективності використання бюджетних коштів, та поєднує в собі два процеси – забезпечення гендерної рівності й управління державними фінансами.

ДСА України співпрацює з Проектом "Гендерне бюджетування в Україні": працівники брали участь в семінарах з питань гендерно-орієнтованого підходу при складанні бюджетних запитів. В подальшому, з метою врахування потреб усіх споживачів судових послуг (чоловіків і жінок), ДСА України має намір проведення гендерного аналізу бюджетних програм судових органів України та практичних семінарів. Адже гендерно-орієнтовані бюджети є бюджетами, які відповідають реальним потребам суспільства.

Судова статистика

ДСА України забезпечує стандартизований (поточний) збір даних, розділених за статтю, щодо доступу жінок до правосуддя. Наказом ДСА України від 23.06.2018 № 325 затверджено нові річні форми звітності про розгляд судових справ. Починаючи зі звітів за 2018 рік, здійснюється збір інформації щодо показників за ознакою статі:

кримінальне судочинство:

кількість кримінальних проваджень (справ) (форма № 1-к);

кількість потерпілих осіб; кількість клопотань (подань) у порядку виконання судових рішень (форма № 1-к);

кількість запитів (доручень, клопотань, скарг) у порядку надання міжнародної правової допомоги (форма № 1-к);

кількість засуджених осіб, у тому числі жінок, у розрізі кожної статті Кримінального кодексу України (форма № 7);

кількість кримінальних проваджень (справ) розглянутих апеляційними судами (форма № 2-к).

адміністративне, господарське, цивільне судочинство:

кількість суб'єктів звернення до місцевих та апеляційних судів (форми №№ 1-а, 1-г, 1-ц, 2-а, 2-г, 2-ц);

справи про адміністративні правопорушення:

кількість правопорушників притягнутих до адміністративної відповідальності (форма № 1-п).

Звітність про розгляд судами справ розміщена на офіційному веб-порталі "Судова влада України" (www.court.gov.ua) у розділі "Судова статистика".

Крім того, ДСА України в 2020 році співпрацювала з Державною службою статистики України, зокрема з питань надання статистичних даних та метаданих за 2015-2019 роки за індикаторами гендерної рівності, зіставних з міжнародним показниками, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України "Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності" від 02.12.2020 № 1517-р.

**Начальник відділу
інформаційно-аналітичної роботи
та міжнародного співробітництва**

О. Ігнатченко